Poštnina plačana v gotovini

Maribor, četrtek 11. julija 1935

Štev. 154 Leto IX. (XVI)

Cena 1 Din

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nevarna razpotja

Leto 1935. so napovedovali v mednarodni politiki kot dobo velikih sporazumov ter splošne zagotovitve miru, in v znamenju teh naporov se je tudi pričelo. Na obzorju so se pojavili načrti velikih paktov, vzhodnega, podonavskega in sredozemskega. Zunanji ministri in ministrski predsedniki so potovali okoli kakor trgovski potniki; bili so skoraj več na potovanjih, kakor v svojih kabinetih — **velikih sporazumov pa ni bilo in jih ni.** Ako pregledamo bilanco evropske politike letošnjega prvega polletja, moramo ugotoviti, da se je porušilo ali vsaj nevarno narušilo celo še tisto, **kar se je poprej zdelo trdno.** Nemčija in Abesinija sta temeljito prekrižali račune. Iz obeh so izšli vzroki, ki so povzročili pričetek velikih mednarodnopolitičnih pregrupacij.

Uvedba splošne vojaške obveznosti in izvedba nove svobodne oborožitve v Nemčiji je nagnala Francijo in Češkoslovaško, da sta sklenili poseben **pakt s sovjetsko Rusijo, to je pa zopet** napotilo Anglijo, da se je, da zmanjša upliv te zveze, **pričela približevati Nemčiji** in sklepati z njo posebne dvostranske dogovore izven načel in določil letošnjega londonskega protokola med Anglijo, Francijo in Italijo. Kar je pa kljub temu še obstojalo med temi tremi zahodnimi velesilami, **je porušila italijanska akcija proti Abesiniji,** proti kateri je nastopila Anglija z vso svojo neizprosno odločnostjo. Še do nedavnega je računala londonska vlada na možnost pridobitve Pariza za **skupni nastop proti nameram Rima,** toda ti računi so bili te dni v Parizu **dokončno prekrižani.** Po lordu Edenu je obiskal Laval ponovno angleški pariški veleposlanik Clark in ga skušal pridobiti za angleško politiko, uspela pa nista ne eden ne drugi. Razoča rana zaradi angleške nepopustljivosti glede garantiranja njene varnosti po Angliji in zaradi sklenitve angleško-nemškega separatnega pomorskega dogovora, **se je Francija nazadnje odločila za Italijo in s tem proti Angliji.**

Entente cordiale, ki se je vsa povojna leta skušala obuditi k polnemu novemu življenju, je — tako vsaj izgleda — **dokončno izdihnila.** London in Pariz sta se oddaljila drug od drugega tako daleč, kakor še nikoli v dvajsetem stoletju. Za Anglijo so padli vsi oziri na »zahodno fronto, »utrjeno« znova v Stresi« in vse kaže, da bo sledil že te dni angleško-nemškemu pomorskemu sporazumu še **separatni letalski sporazum.** In kakor se razdalja London - Pariz veča, tako se ona London - Berlin manjša. Medsebojni obiski bivših bojevnikov, razni krediti, pisanje listov in ustvarjanje prijateljske atmosfere, vse to pospešuje novo orientacijo Nemčije in Anglije. Morda bomo v kratkem doživeli tudi še večja presenečenja. Prvo, sicer še ne popolnoma potrjeno, je že tu: **Anglija se ne namerava več zanimati za podonavski problem!** Središče podonavskega problema pa je po načrtih Rima in Pariza — Avstrija! Desinteresiranje na tej fronti bi čez nekaj časa lahko pomenilo — **konec angleškega nasprotovanja »Anschlussu«.** Londonsko odklanjanje Habsburžanov je tu morda že pravi migljaj. Poleg Poljske bi se tako v tem vprašanju postavila na stran Nemčije tudi Anglija, daleč v Aziji se pa pridružuje še — Japonska (sunek proti francoski zaveznici Rusiji!).

Največji je pa razdor med Londonom in Rimom. Da Italija ne bo odnehala in bo napadla Abesinijo, ni nobenega dvoma več. Vprašanje je le še, kaj bo storila Anglija? Bo uvedla svojo nasprotno akcijo le potom Društva narodov? Tu se mora pač zavedati, da bo trčila v Ženevi tudi na odpor Francije in zelo verjetno še sovjetske Rusije in koga drugega. **Abesinska zadeva lahko v dveh dneh razžene Društvo narodov na sestavne dele za vse večne čase,** ali pa napravi iz njega vsaj strašen nestvor. Preostane potem samo še dejanski odpor proti akciji Italije na terenu. Bo šla Anglija res tako daleč? Do vojne? **Ta vojna ne bi ostala lokalizirana, mogla bi sprožiti usodni plaz.**

-r.

Italija še ni pripravljena

Italijanska vojska še ni dovelj močna za napad na Abesinijo — Novi italijanski predlogi v Londonu — Italijanski apel na Anglijo

LONDON, 11. julija. **V zvezi z akcijo Anglije, ki je iz bojazni, da ne bi Italija pred rednim sklicanjem Društva narodov napadla Abesinije, forsirala sklicanje izrednega zasedanja na dan 25. t. m., so se v zadnjih dneh pojavile vesti, da je treba pričakovati italijanske vojne napovedi Abesiniji vsak trenutek. Med tem se je pa pokazalo, da Italija za vojno niti še ni dovelj pripravljena. Londonski listi objavljajo senzacionalno vest, da je poveljnik italijanskih čet v vzhodni Afriki general de Bonno sporočil Mussoliniju, da za uspeh akcije proti Abesiniji nikakor ne more garantirati dokler nima na razpolago najmanj 400.000 vojakov. Listi poročajo, da je Mussolini to generalovo mnenje osvojil. Zaradi tega Italija, ki ima sedaj v vzhodni Afriki največ 200.000 mož, vojnih operacij nikakor še ne more pričeti. Verjetno je zaradi tega, da svet Društva narodov 25. tm. ne bo sklican.**

LONDON, 11. julija. **V komisiji za ureditev spora med Italijo in Abesinijo je po krivdi italijanskega stališča nastal razdor, katerega posledica je ukinitev nadaljnjega dela in izročitev zadeve Društvu narodov. Položaj se je zaradi tega znatno poostril. Anglija se pripravlja na odločne korake in vse kaže, da bo še ta teden zavzela svoje končno stališče. V zadnjem momentu pa je pričela v Londonu novo akcijo tudi Italija po svojem veleposlaniku Grandiju, ki je, kakor poročajo listi, predložil angleškemu zunanjemu ministrstvu nove predloge italijanske vlade za ureditev abesinske zadeve. Italija zahteva baje, da se ji zagotovi politično nadzorstvo nad abesinskimi pokrajinami v sosedstvu Eritreje in Somalije. Da se v Abesiniji določi italijanska interesna zona, ki bo rezervirana izključno za Italijo v gospodarskem in političnem oziru. To zahtevo mora Abesinija tudi formelno priznati. Po raznih znakih sodeč pa kaže Anglija zelo malo volje, da bi sprejela te italijanske zahteve.**

RIM, 11. julija. »Giornale d'Italia« objavlja članek, v katerem naslavlja na Anglijo sledeče točke: 1. Prestiž Društva narodov ni kompromitiran z italijansko akcijo, ampak z abesinskim kršenjem načel pakta Društva narodov. 2. Anglija, ki gospodari nad polovico sveta, se ne bi smela upirati pravičnim aspiracijam Italije. 3. Moralni in materialni interesi Anglije so v tem, da postane Italija soseda njenih kolonij, namesto barbarske države. 4. Naglaša nevarnost, ki bi nastala za evropsko solidarnost, ako bi Anglija ostala na svojem nepomirljivem stališču napram Italiji.

Proračunska debata v odboru

PRVO GLASOVANJE PO NAČELNI DEBATI. DEBATA V PLENUMU PRIHODNJI TEDEN.

BEOGRAD, 11. julija. Včeraj je imel finančni odbor skupščine prvo sejo, na kateri se je vnel prepir zaradi načina razprave. Člani opozicije so zahtevali poleg podrobne tudi načelno debato, člani večine pa so bili za opustitev načelne debate. Po tem sporu je v dveurnem govoru podal finančni minister Letica poročilo in pojasnila o proračunskih dvanajstinah in o vsem kar je ž njim v zvezi. Po ekspozeju finačnega ministra se je naposled sklenilo, da se uvede tudi načelna debata, ki se je tudi takoj pričela. Govorili so poslanci Georgijević, Mirko Kosić in Voja Djordjević. Pri popoldanski debati so govorili še opozicionalec Kabalin, nevtralec Gavrilović in drugi. Pri glasovanju o načelnem sprejetju načrta je glasovalo za sprejetje 21, proti pa 10 poslancev. Danes se prične podrobna razprava, ki bo trajala najbrže do ponedeljka, debata v skupščini se bo pa vodila prihodnji teden. Po sprejetju proračuna odidejo poslanci na počitnice.

Pred obnovitvijo „Orla"

LJUBLJANA, 11. julija. **V Ljubljani so bile po prihodu notranjega ministra dr. Antona Korošca na evharistični kongres iz vrst njegove bližine razširjene govorice, da bo v kratkem zopet dovoljen obstoj katoliške telovadne organizacije »Orel«. Te govorice so sedaj potrjene s tem, da je Stadionska družba odpovedala SK. Iliriji uporabo stadiona, zgrajenega svoječasno za veliki orlovski zlet. V odpovedi se svetuje SK. Iliriji, naj si dobi novo sportno igrišče. Kakor se iz bližine bivšega vodstva »Orla« izve, bo »Orel« obnovljen na podlagi posebnega zakona, ki bo izdan v okviru zakonov, za katerih izdajanje je vlada zahtevala pooblastila od narodne skupščine.**

Državni udar v Gdansku?

PRAGA, 11. julija. **»Češke Slovo« objavlja senzacionalno vest, da so narodni socialisti v Gdansku sklenili zaradi obupnega gospodarskega položaja Gdanska izvršiti državni udar in proglasiti priključitev k Nemčiji. Proti temu pa je seveda odločno opozicija, posebno pa Poljska. Poljska je baje sklenila z vsemi sredstvi preprečiti to nakano in se bo v tej zadevi obrnila tudi na Društvo narodov za intervencijo.**

NOV POSLANSKI KLUB.

BEOGRAD, 11. julija. Včeraj se je v narodni skupščini ustanovil nov poslanski klub pod predsedstvom dr. Svetislava Popovića. Zatrjuje se, da bo zbral klub 20 do 30 poslancev, večinoma iz vrst še neopredeljenih, ki so zadnjič sicer glasovali bodisi za Jevtića, bodisi za vladno večino ...

IZ FINANČNEGA MINISTRSTVA.

BEOGRAD, 11. julija. Finančni minister Letica pripravlja reorganizacijv finančnega ministrstva. Med drugim se bo ustanovil poseben bančno-valutni oddelek, ki ga bo vodil poseben strokovnjak.

POLJSKE VOLITVE.

VARŠAVA, 11. julija. Predsednik republike je razpustil parlament in senat in odredil čez mesec dni nove volitve.

DEMISIJA V BUKAREŠTI.

BUKAREŠTA, 11. julija. Ker ministrstvo ni odobrilo kreditov za gradnjo nekih novih šol, je romunski prosvetni minister Angelescu odstopil.

OBOROŽEVANJE FRANCIJE.

LONDON, 11. julija. »United Press« poroča iz Pariza, da ne namerava francoska vlada zaradi sklenitve angleško nemškega pomorskega sporazuma poslati v London svojih pomorskih strokovnjakov. Francija je obveščena, da bo Nemčija v 2. letih popolnoma izvedla svoj brodovni program, dasi jo je angleška vlada obvestila, da bo Nemčija rabila za to 7 let. Zaradi tega je Francija sklenila pospešiti gradnjo novih bojnih ladij in ne bo dovolila v tem oziru nobenega omejevanja.

ANGLIJA SE PRIPRAVLJA.

LONDON, 11. julija. Angleška vlada je sklenila povečati svoje bojno brodovje na Malti za 5 linijskih ladij in 3 oklopne križarke.

OMEJITEV LASTNIŠTVA.

DUNAJ, 11. julija. V novem zakonu o Habsburžanih je tudi odredba, po kateri more vlada prepovedati posameznim članom Habsburške hiše prodati premoženje, ki se jim vrača.

OBNOVA ODLIKOVANJ.

DUNAJ, 11. julija. Vlada je zopet uvedla odlikovanja, ki so se delila bivši avstro-ogrski vojski.

PREGANJANJA V AVSTRIJI.

DUNAJ, 11. julija. Vladni komisar za Koroško, katerega naloga je pobijati protidržavno gibanje v zasebnih gospodarskih podjetij, je prepovedal delo 27 zasebnim nameščencem. Odredil je odpust 274 delavcev iz zasebnih podjetij ter odvzel 64 delavcem začasno pravico do dela. Mimo tega je uvedel preiskavo proti 472 delavcem.

BRAZILSKI NOVINARJI V NEMČIJI.

BERLIN, 11. julija. Z zrakoplovom »Grof Zeppelin« so prispeli semkaj brazilski novinarji, ki si ogledajo glavna nemška mesta.

Dnevne vesti

Mariborski teden počaščen z najvišjega mesta

RAZSTAVA ČISTOKRVNIH PSOV POD POKROVITELJSTVOM KRALJEVIČA ANDREJA.

Kakor znano, priredi »Klub ljubiteljev sportnih psov v Ljubljani« v okviru letošnjega IV. Mariborskega tedna 3. in 4. avgusta III. drž. razstavo čistokrvnih psov vseh pasem. Prireditelj je zaprosil maršalat dvora za najvišje pokroviteljstvo te razstave. Kraljevski dom je pokazal zelo veliko razumevanje za to zanimivo razstavo, kar dokazuje dejstvo, da je blagovolil sprejeti pokroviteljstvo nad to prireditvijo Nj. Vis. kraljevič Andrej. Poudarjamo, da je s tem počaščena tako drž. rastava čistokrvnih psov, kakor ves IV. Mariborski teden. Opozarjamo vse lastnike čistokrvnih psov, naj pošljejo imenovanemu klubu svoje prijave najkesneje do 20. julija t. l. Važno je tudi dejstvo, da je razstava mednarodno priznana ter se je bodo udeležili tudi tuji razstavljalci. Na tej razstavi se bodo oddajala tudi potrdila o sposobnosti za mednarodno prvenstvo. Posebna atrakcija razstave čistokrvnih psov v Mariboru pa bo produkcija psov s policijsko dresuro. V zvezi s tem opozarjamo lastnike dresiranih psov in dreserje, naj se javijo klubu v istem terminu.

Krvav spopad na travniku

Hudo so se spoprijeli kosci in grabljice v torek popoldne na Koroščevem travniku v Sp. Brežnici pri Poljčanah. Sušili so seno, in ker je bilo vroče, so tudi precej pili, tako, da so bili že vsi precej okajeni, ko so pričeli nakladati. Najprej so bili samo štirje, pozneje pa je prišel med nje še splošno znani G., ki se bavi z razprodajo raznih zdravilnih zelišč in korenin. Tudi on ga je že imel čez mero pod kapo. Ko je bil naložen prvi voz, ga je odpeljal v senco, kmalu nato se je pa vnel med G. in neko žensko prepir, ki se je klavrno končal. Na G. je najprej navalila ženska, nato pa so ji prišli pomagat še drugi. V stanju, kakršnem so bili, niso nič pazili kam je padlo, temveč so udrihali sem in tja po že priletnem G. s senenimi vilami, da je revež kmalu negiben in s krvjo oblit obležal na mestu. Hudo poškodovanega G. so po zdravniški pomoči odpeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Tragična smrt starke

Na banovinski cesti pri Sv. Jakobu se je pripetila tragična nesreča, ki je zahtevala kot žrtev 69letno prevžitkarico Alojzijo Ungerjevo. Starka je pretekli torek popoldne šla po omenjeni cesti s svežnjem trave na glavi proti domu. Ko je prišla do nekega klanca, se je pripeljal z nasprotne strani s težkim vozom, na katerem so bila naložena drva, posestnik Alojz Eberle s Poličke vasi. V tistem trenutku je Ungerjevi padla trava z glave in ko se je hotela pripogniti, da bi jo zopet dala na glavo, je prišla pod kolesa težkega voza. Posestnik se je trudil, da bi ustavil vola, toda bilo je prepozno. Kolesa so šla nesrečni starki preko prs in nog. Zadobila je tako težke poškodbe, da je kmalu nato umrla.

Avstrija prepovedala potovanja v Jugoslavijo

Avstrijska vlada je včeraj izdala odlok, po katerem politične oblasti ne smejo več izdati nobenega dovoljenja za potovanje v Jugoslavijo. Odlok izrecno naglaša, da velja ta predpis do nadaljnjega brez izjeme in se tudi v smrtnih primerih in v nujnih kupčijskih zadevah ne smejo več dajati dovoljenja. Zaradi tega odloka avstrijske vlade je nastalo tudi v Avstriji silno razburjenje.

Novi pomočnik kmetijskega ministra. Za novega pomočnika kmetijskega ministra je bil imenovan g. Milan Novaković, ravnatelj srednje kmetijske šole v Valjevu.

Iz državne službe. V višjo skupino je napredoval uradnik pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, desni breg, gosp. Fran Kakol.

Iz banovinske službe. Sekundarni zdravnik pri splošni bolnišnici v Mariboru g. dr. Mirko Houška je imenovan za asistenta.

† **Ivanka Majerjeva.** Danes zjutraj je izdihnila v svojem stanovanju na Državni cesti 4, gospa Ivanka Majerjeva, soproga znanega in priljubljenega tukajšnjega restavraterja in hotelirja g. Toma Majerja. Rajnka je bila vzorna žena in mati, plemenita po značaju ter življenju. Doma je bila z Bleda in je v svoji plemeniti nravi združevala vse odlike naših dobrih Gorenjcev. Časten ji spomin, žalujočim, zlasti globoko užaloščenemu soprogu, naše toplo sočutje!

Smrt šolskega ravnatelja. V Gradcu v Avstriji je 6. t. m. umrl g. Henrik Tribnik, šolski ravnatelj v pokoju, star 75 let. Rojen je bil v Slivnici l. 1860, maturiral je na mariborskem učiteljišču leta 1880 in služboval potem v Jarenini, na Spodnji Polskavi in Hajdini ter postal l. 1889. učitelj na šoli nove moške kaznilnice v Mariboru, kjer je ostal do l. 1919, nakar se je preselil v Gradec. Kot vzgojitelj mladoletnih kaznjencev je deloval vzorno 34 let in spravil marsikaterega spet na pravo pot, zato je bil l. 1914. odlikovan z zlatim križcem s krono. Ob upokojitvi je pa bil imenovan za šolskega ravnatelja. Pokopali so ga 8. t. m. v Gradcu. Blag mu spomin!

Hišni posestniki pri finančnem ministru. Včeraj je deputacija hišnih posestnikov obiskala finančnega ministra, kateremu je obrazložila želje hišnih posestnikov. Predvsem zahtevajo znižanje zgradarine in primerne davčne olajšave. Svoje zahteve bodo podrobno precizirali na kongresu hišnih posestnikov, ki bo v jeseni v Beogradu.

G. Vekoslav Janko, član ljubljanske opere in režiser letnega gledališča Sokolskega društva Ruše je došel zopet na počitnice v svoj rojstni kraj. V doglednem času bo začel z ruškimi diletanti pripravljati Vombergarjevo veseloigro »Voda«, katero je za vprizoritev na prostem priredil avtor sam. Vprizoritev bo predvidoma 11. avgusta.

Šahovski turnir v Beogradu. Včeraj se je odigralo četrto kolo. Največje zanimanje je vladalo za partijo med Pircem in Kostićem, ki se je po 21. potezah končala remis. Ostale partije še niso končane. Po četrtem kolu vodi Pirc s tremi točkami pred Kostićem, ki ima dve in pol točki in eno prekinjeno partijo.

Breposelnost v juniju. V preteklem mesecu je bilo pri mariborski Borzi dela prijavljenih 1205 brezposelnih, in sicer 974 moških in 231 žensk. Borza dela je izplačala na podporah 18.844 Din.

Naši rudarji gredo v tujino. Danes ob pol 17. uri se odpelje iz Maribora 700 rudarjev na Holandsko in v Francijo, kjer bodo zaposleni v tamkajšnjih rudnikih.

Železniškim upokojencem, vdovam in sirotam v vednost. Direkcija državnih železnic v Ljubljani izdaja drugi izvod vložkov k rumenim legitimacijam za l. 1935. Upokojenci, ki reflektirajo na nadaljnjih 12 voženj po režijski ceni, se naj zglasijo pri železniški postaji, kjer so v evidenci.

Polovična vožnja za kajaške tekme pri Hrastniku. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozna cena na državnih železnicah za vse udeležence kajaških tekem za prvenstvo države, ki bodo med postajama Sava in Hrastnik. Pri odhodu je treba kupiti cel vozni listek, ki velja za brezplačno vrnitev. Ugodnost traja od 12. do 16. julija t. l.

Posojilo mestne občine ljubljanske. Mestna občina ljubljanska je najela pri Državni hipotekarni banki posojilo v znesku 2 in pol milijona Din, in sicer po 8%.

Razpored osnovnega in dopolnilnega osnovnega in dopolnilnega davka zemljarine za leto 1935 je razgrnjen v smislu čl. 31 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 na javni vpogled pri davčni upravi za mesto Maribor, soba št. 1 v času od 20. do vključno 28. t. m. V tem času se morejo pri davčni upravi podati ugovori računskega značaja zoper odmero osnove ali zoper odstotek dopolnilnega davka. Vsi ugovori morajo biti pismeni, ker se ustmeni ne upoštevajo.

Mojstrska izpitna predavanja se začnejo v Mariboru že v drugi polovici julija. Pristop k predavanjem imajo rokodelski mojstri in mojstrinje ter pomočniki in pomočnice. Udeležba je brezplačna. Prijave za udeležbo se sprejemajo pri obrtnozadružnem nadzorništvu na sreskem načelstvu, II. nadstropje, soba 42. Čas prvega predavanja in lokal se naznani pismeno vsem, ki se pravočasno prijavijo za udeležbo.

Dela dobe. Tukajšnja Borza dela išče vulkanizerja, 2 kolarja, podkovskega kovača in 2 perfektni restavracijski kuharici. Vse podrobne informacije se dobe pri Borzi dela v Gregorčičevi ulici.

Mladinski dom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Bakru zamore sprejeti za kolonijo dečkov od 2. do 30. avgusta t. l. še nekoliko dečkov od 7. do 16. leta. Informacije in prijave daje oz. sprejema Oblastni odbor Jadranske straže v Gregorčičevi ul. 26. do vključno 20. julija t. l. Obenem se obrača odbor na vse člane in prijatelje JS s prošnjo, da bi darovale kake slike naših narodnih mož, pokrajinske, pomorske i. dr., s katerimi bi zamogli olepšati tudi notranjost doma. Marsikateremu leže take slike kje zaprašene med tem ko bi mogle domu dobro služiti. Sprejemajo se v pisarni na gornjem naslovu.

Sokolsko društvo I. priredi v soboto, dne 13. t. m. ob pol 8. uri zvečer **šaljivi večerni nastop** na letnem telovadišču v Koseskega ulici. Na sporedu je več šaljivih točk med temi šaljivi teki in štafete, šaljivi nastopi na orodju itd. Po sporedu prosta zabava s plesom. Vstopnina Din 1.— in Din 3—, za družine preko dveh oseb skupna vstopnica Din 5.—. Ob tej priliki opozarjamo, da bomo pekli našo specijaliteto **»čevabčiče«.**

Sokol Maribor III., Krčevina - Košaki vabi vse svoje članstvo, Sokole -ice iz Maribora in okolice ter vse sokolstvu naklonjeno občinstvo na ljudsko veselico ki jo priredi **v nedeljo 14. jul. ob 15. uri** na svojem letnem telovadišču, podaljšana Aškerčeva ulica, z godbo, telovadnimi točkami, s petjem »Lune« in razno zabavo ob povoljni, ceneni postrežbi z jedjo in pijačo. Ker bo to letos edina prireditev, zato se odbor nadeja številne udeležbe. Vstopnina je samo 3 Din. — Zdravo!

Občinski odbor Rdečega križa v Radvanju naznanja, da se veselica pri g. Anderlu, ki se prejšnjo nedeljo zaradi slabega vremena ni mogla v polni meri vršiti — nadaljuje še v nedeljo, dne 14. jul. t. l. Strelišče se otvori že ob 9. uri dopoldne. Ker je čisti dobiček namenjen podpori najrevnejše radvanjske dece — prosimo za obilno udeležbo. Odbor.

Nočna lekarniška služba. Jutri v petek bosta imeli nočno lekarniško službo Albanežejeva lekarna »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici in Königova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Radio Ljubljana. Spored za petek 12. tm.: Ob 12: skrajšana opera na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, borza; 18: plošče; 18.50: zabavna ura; 19.10: čas, poročila, spored, vreme, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba; 21.30: čas, poročila, spored. 22: zvoki iz solnčne Španije, izvaja mandolinistični sekstet.

V zlato svobodo. Danes dopoldne je bilo pogojno odpuščenih iz tukajšnje kaznilnice 33 kaznjencev, ki so presedevali v moški kaznilnici dolga leta. Med pogojno odpuščenimi so tudi taki, ki so bili obsojeni na dosmrtno ječo. Odpuščeni kaznjenci so doma večinoma z bivšega Štajerskega.

KINO

GRAJSKI KINO

Samo še dva dni predvajamo grandijozni velefilm

PEER GYNT

po istoimenskem romanu slavnega **Henrika Ibsena.** V glavni vlogi Hans Albers. Krasen film. Naš kino je prijetno hladen, zato si oglejte ta film. Pride **„Bosamba“** senzacijonelno velecelo iz afriške džungle. — Zelo znižane cene.

Zopet smrtna nesreča otroka. V Gor. Lendavi so se pri nekem potoku igrali trije sinovi posestnika Franca Šlemerja. Lovili so okrog potoka metulje, dočim so starši okopavali koruzo. Najmlajši sinček, dveletni Janez, pa se je spodrsnil ter padel z glavo v okrog 15 cm globoki potok. Otroci so seveda to videli, toda mislili so, da bo že sam vstal. Ko so pa čez nekaj časa le šli pogledat, je nesrečni Janezek ležal z obrazom v vodi — mrtev. Tragično je še to, da je mati bila oddaljena le kakih 80 m od kraja nesreče, kjer je na polju delala.

Težka nezgoda pastirčka. Na državni cesti pri Hočah je včeraj popoldne neki posestnik, ki se je peljal proti Mariboru, povozil 14letnega pastirčka Antona Novaka. Novak je prišel pod kolesa voza ter je pri tem zadobil tako težke poškodbe na nogah, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Riziko dela. Pri spravljanju sena je padel z voza posestnik Janez Opršnik na Dobrovi pri Žrečah. Pri padcu je zadobil pretres možganov in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Nezgode. Včeraj se je v Bišu pri Ptuju stanujoči 65letni brezposelni hlapec zbodel z žebljem v desno oko. Na glavi se je poškodovala pri kopanju Marija Tajzlova. V Zgornjem Dupleku je padel z voza 65letni posestnik Ivan Pavko. Pri padcu se je poškodoval na desni strani glave. V gramoz je padel na Pobrežju stanujoči 27letni učitelj Ivan Pekovič. Poškodoval se je na obeh nogah. Vsi poškodovanci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Aretiran tat. Policija je aretirala vinčarskega sina Aleksandra K. iz Selnice, ki je ukradel nekemu posestniku v Št. Ilju 7 kokoši in jih prodajal na mariborskem trgu. Okradeni posestnik je namreč slutil, da bo tat kokoši najbrže prodajal na trgu in se je zaradi tega napotil v Maribor. Ko je na trgu zagledal in spoznal svoje kokoši je hitro poklical stražnika, ki je tata spravil pod ključ.

Aretiran vlomilec. Tezenski orožniki so aretirali 29letnega brezposelnega delavca Ivana Nagodeta, za katerim je bila izdana tiralica. Nagode ima na vesti več vlomnih tatvin. Pri aretaciji so našli pri njem večjo vsoto denarja, ki najbrže izvira iz kakšnega vloma. Oddan je bil v zapore tukajšnjega sodišča.

Vlom. Železničarja Ajdovnika v Črešnjevcu so preteklo noč obiskali vlomilci, ki so prišli v notranjost hiše skozi okno. Prebrskali so v njegovi odsotnosti vse omare ter odnesli okrog 400 Din gotovine in srebrno uro.

Evharistični kongres in žeparji. Ob priliki evharističnega kongresa v Ljubljani je bilo okradenih nad 100 oseb. Žeparji so se izkazali zlasti kot specialisti za ure. Ukradene so bile ure v vrednosti 23.000 Din, gotovine pa so ukradli od najmanj 60 do 10.000 Din. Največja tatvina je bila v neki cerkvi, ko je neznan žepar odnesel nekemu šolskemu slugi denarnico z 10.000 Din gotovine.

Požar. Pri posestniku Štefanu Planinšku v Ješencih je izbruhnil požar, ki je vpepelil stanovanjsko hišo do tal. Škoda znaša okrog 15.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 25.1 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 15.6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 20 stopinjah 739, reduciran na ničlo pa 736.6; relativna vlaga 68; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved napoveduje poslabšanje vremena.

Spominjajte se CMD

Pred gradnjo novega sanatorija v Mariboru

KJE NAJ BI SE SEZIDAL NOVI SANATORIJ TRGOVSKEGA BOLNIŠKEGA IN PODPORNEGA DRUŠTVA?

Sledi interes delodajalcev. Ali je sploh še potrebno naglašati, da ni vseeno za podjetje, delodajalca in gospodarja, da-li je nameščenec zdrav ali ne. V zdravem nameščenstvu so temelji in pogoji dobro uspevajočih podjetij. Tudi mariborska industrija, trgovstvo in obrtništvo je zainteresirano na tem, da ima nameščenstvo čim bližjo možnost utrjevanja svojega zdravja ter učinkovitega in specialnega zdravljenja.

Končno pomeni gradnja takšnega sanatorija veliko pridobitev za Maribor in njegovo gospodarstvo. Socialna ustanova z vsemi svojimi potrebami bo imela tudi v mariborskem gospodarskem krogotoku in konzumnem odjemu svoje ugodne odmeve. Spričo te okoliščine je pričakovati, da bo mestna občina, zavedajoč se važnosti takšne ustanove za Maribor, akcijo za gradnjo novega, modernega sanatorija v Mariboru na vso moč podprla. Znana je tradicija širokogrudnosti in uvidevnosti, ki se goji na mariborskem rotovžu. Tudi v predmetnem primeru je izven dvoma, da bo pri določevanju prostora, kjer naj bi se zgradil novi sanatorij, šla mestna občina graditeljem po želji in predlogih na roko.

Poraja se vprašanje, kje in kako naj bi se zgradil novi sanatorij? V poštev prihaja prostor, ki je solnčen ter zavarovan pred vetrovi, oblaki prahu, daleč stran od prometa ter cestnega šuma in ropota, pa tudi od raznih industrijskih podjetij ter naprav. Ta prostor pa mora biti tudi obsežen, da se lahko uredijo okoli sanatorijskega poslopja lepi nasadi in vrtovi. To je potrebno pred vsem zaradi tega, da imajo bolniki svež, zdrav zrak, a tudi iz drugega razloga, da se v prvi etapi zgrajeni sanatorijski prostori lahko v naslednjih etapah po potrebi in uvidevnosti razširijo ter dopolnijo. Iz vsega tega je razvidno, kolikega pomena je izbor prostora, kjer naj bi se postavilo sanatorijsko poslopje. Če pregledamo sliko Maribora, potem ne bo veliko izbire. Pekre in Radvanje bi zaradi oddaljnosti ne prišla morda toliko v poštev, kakor pa prijetno zatišje pod Kalvarijo, ali pa na parcelnih kompleksih proti Kamnici. Seveda je določitev primernega prostora odvisna od zamisleka, v kakšnem obsegu naj vrši novi sanatorij svoje poslanstvo. **Mariborski občan.**

Reorganizacija naših hranilnic

NOVI NAČRT TRGOVINSKEGA MINISTRSTVA O HRANILNICAH.

Že ponovno smo tudi v našem listu razpravljali o naših hranilnicah (mestnih, občinskih, okrajnih, banovinskih), osnovanih deloma še za časa pokojne Avstrije na podlagi zakonskih regulativov, ter smo podčrtali neprecenljivi pomen teh zavodov za naše narodno-gospodarsko, pa tudi za naše nacionalno življenje. Obstoj teh zavodov je v zadnji dobi marsikje na niti, zaradi splošne ekonomske depresije, a zlasti še zaradi kmetskega moratorija na eni in zaradi zakonsko predpisane, oddaje pupilnega denarja v Državno hipotekarno banko na drugi strani. Tudi eksistenčni pogoji hranilnic v naši državi še niso bili enotno zakonito nominirani in so veljalo tudi tu za razne dele države različne zakonske določbe.

Sedaj je ministrstvo trgovine pripravilo zakonski načrt o hranilnicah, ki so ga dobile na vpogled in v izjavo razne gospodarske korporacije in institucije in seveda tudi vse obstoječe hranilnice. Glavne smernice novega zakona so:

Hranilnice so kreditni zavodi, ki jih ustanavljajo ali posamezne občine ali več občin skupaj. Naslov hranilnica sme jo po uveljavljanju tega zakona uvesti samo ti zavodi, vsi drugi kreditni zavodi pa morajo naziv hranilnica tekom leta dni brisati iz svojega naslova, z izjemo Poštne hranilnice. Na ta način je naslov hranilnica zaščiten, ker so si ga ponekod pridevali tudi zavodi, ki so služili samo nekaterim osebam za eksploatacijo naroda. Močno je v novem zakonskem načrtu podčrtana odgovornost občine kot ustanoviteljice (neomejeno in neprekl'cno jamstvo) ter članov upravnega odbora (vsak član mora položiti kavcijo) in nadzornega odbora, ki jamčijo vsi solidarno s celim svojim premoženjem za škode, ki bi nastale vsled kršenja zakona in pravil, brezbrižnega vršenja dolžnosti itd. Važna je tudi določba o stalnem nadzorstvu gosp. ministra trgovine nad poslovanjem hranilnic ter o možnosti, da lahko poseben odposlanec gosp. ministra vsak čas pregleda poslovanje vsake hranilnice.

Simpatična je določba zakonskega načrta, da se lahko v hranilnice nalaga tudi pupilarni denar (gotovina mladoletnih, oseb pod skrbstvom, samoupravnih teles, javnih, cerkvenih in korporacijskih depozitov, gotovina sodnih depozitov). Za praktično izvedbo pa je seveda potrebna še tudi sprememba zakona o Drž. hipotekarni banki in zakona o nespornem postopku. Manj simpatične so pa deloma določbe o tem, kako smejo hranilnice plasirati poverjene jim hranilne vloge, ker je z njimi kreditna politika hranilnic preveč utesnena. Da smejo dajati amortizacijske, hipotekarne, menično realne in kredite na tekoči račun: prav. Ni pa čisto prav, da bi to smele samo v domači občini in le izjemoma tudi v sosednih občinah. Ali bodo smele tudi hranilne uloge jemati samo iz domače občine in le izjemoma tudi iz sosednih? Kje je meja za te »izjeme«? Na Češko-slovaškem imajo zakon o hranilnicah, ki vsaki hranilnici dovoljuje, dajanje kreditov po celi državi. Prav je, da zakon strogo določa, da se smejo hranilne vloge plasirati samo v posle, ki nudijo dovoljno sigurnost in likvidnost, in pa prav, da n. pr. omejuje dajanje hipotekarnih kreditov na 20% od hranilnih vlog, istotako na enako višino lombardna posojila in pa kratkoročna posojila domači občini, ki bi jih pa morala ta še tekom istega proračunskega leta vrniti. Zdi se, da zakonskega načrta niso izdelavali praktiki. Prav je, da se hoče ščititi likvidnost hranilnic, ni pa prav, če se gre v tej zaščiti predaleč in se z njo sploh skoro onemogoča poslovanje hranilnic. Zlasti je povsem zgrešena omejitev hipotekarnih kreditov na samo 20% hranilnih vlog, ko vendar vemo, da so prav naše hranilnice bile zavodi, ki so dajali največ dolgoročnih hipotekarnih kreditov. To pa ni samo pri nas tako, ampak n. pr. tudi v Nemčiji, kjer so imele hranilnice l. 1932 od 9917 milijonov mark hranilnih vlog naloženih 5472 milijonov v dolgoročnih hipotekarnah in 1845 milijonov v srednjeali dolgoročnih komunalnih posojilih, torej 75%. Financiranje občinskih samouprav in njih podjetij s strani hranilnic pa bi, če ostane sedanje besedilo zakonskega načrta, sploh bilo iluzorno. In vendar je to ena najvažnejših nalog hranilnic.

K predloženemu načrtu bi se dala napisati še marsikaka pripomba, vendar o manj bistvenih točkah. Tu smo podčrtali samo najvažnejše dobre in slabe strani načrta, zlasti seveda one, ki so temelj poslovanja hranilnic. Smatramo že dejstvo zakonskega načrta samega kot razveseljiv dokaz, da se hoče končno tudi vprašanje hranilnic rešiti z novim edinstvenim zakonom, kakor so to naše hranilnice in njihove zveze na svojih kongresih že ponovno zahtevale. Saj moramo vedeti, da so ravno hranilnice zavodi, kjer po ogromni večini nalagajo svoje prihranke naši mali »štediše«, na drugi strani pa zavodi, ki so prvenstveno na razpolago našemu kmetu in obrtniku in naši občini. Zato je nujna dolžnost države, da obstoj hranilnic zakonito uredi, in upamo, da bo novi zakonski načrt čimprej sprejet v narodnem predstavništvu, ali pa da ga bo izdala vlada sama na podlagi danih ji pooblastil, pa seveda s korekturami, ki so v interesu hranilnic, v interesu občin in v interesu našega kreditnega gospodarstva nujno potrebne.

V—S—

Sokolstvo

Plavalne tekme. V ponedeljek je bilo kljub slabemu vremenu na Mariborskem otoku precej živahno. Kopalci so se tresli v mrazu in dežju, toda vseeno požrtvovalno skakali v vodo in se vadili v plavanju — bili so naši Sokoli. Pričel je namreč župni plavalni tečaj drugi te vrste v naši župi. Udeležencev je 45, torej skoro 4krat toliko kot lani (12), kar znači, da se v naši župi tudi tej panogi telesne vzgoje posveča vedno več pažnje. Tečaj vodijo br. Janko Kavčič, absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu, br. Vekoslav Primc, župni referent za plavanje in s. Milena Tušak. — Tečaj dobro napreduje, razen nekaj solnčnih opeklin ni nezgod. Tečaj bo trajal do 15. t. m. Večina tečajnikov bo v nedeljo 14. t. m. tekmovalo pri župnih plavalnih tekmah. Te bodo zelo zanimive, ker bo nastopilo precej plavalcev iz cele župe in tudi lepih skokov naših članov skakalcev ne bo manjkalo. Na svidenje na tekmah 14. t. m. ob 15. uri na Mariborskem otoku. Načelstvo.

Sokolsko društvo Ruše ima v nedeljo, dne 14. t. m. svoj vsakoletni telovadni nastop. Vsi oddelki se pridno pripravljajo, da bo nastop na čim dostojnejši višini. Zavedajoč se, da je edino telovadba hrbtenica Sokolstva, je društvo v tem letu opremilo telovadišče oz. telovadnico z vsem potrebnim tel. orodjem. Društvu je tudi uspelo v tem letu sanirati Sokolski dom, tako, da je društvo ob 15letnici svojega obstoja postalo lastnik doma, ki je bil doslej last »Društva Sokolski dom«. Bratska sosedna društva bodo v nedeljo v obširnem številu pohitela v starodavne Ruše.

V vsako slovensko hišo „Večernik!“

Za zavesami unionskega borišča

Mesec dni je trajal teror mariborskih sinčkov. Predmet terorja so bili ateki in papani. Aj, ti sinčki...! Šerbinski, Audersch, Črna maska itd. Dvojni nelson, kravata, ključ, most. Ni pomagalo nič. Ateki so se morali vdati. Tudi prijatelj X. je moral kloniti, četudi ga zanimajo samo muzejske zadevščine. In prijatelj Y., ki je kot literat takšnim rečem popolnoma odtujen. Bilo je precej zanimivih dialogov med ubogljivimi mariborskimi ateki in terorizujočimi sinčki. Pri tem se je pokazalo, da sinčki marsikaj vedo, kar se sicer učenim atekom ni niti sanjalo.

»Poglej atek, ta prijem. Veš, kaj je to?«

»Ne vem.«

»Kaj, tega ne veš, pa te imajo ljudje za učenjaka. Fej, da te ni sram. To je kravata. Glej, drugi prijem. Ga poznaš?«

»Dvojni nelson.«

»Atek, ničesar ne veš. To je protidvojni nelson.«

»In to?«

»Navadni nelson.«

»Ničesar ne vidiš atek. Čisto navaden most.«

V ponedeljek zvečer se je teror sinčkov nehal. Po tem, kar se je pripetilo in kar je bilo tako jasno, da je moral še slepec spregledati, me ni prav nič začudilo, ko sem po naključju ujel zunaj pred Unionom sledeče izmenjavanje misli med atekom in sinčkom:

»Atek, prihodnjič mi pa za ta denar rajši sladoled kupi.«

»Zakaj? Saj si tako silil, da greva gledat.«

»Tudi mamica bo zadovoljna. Pomisli, koliko solate bi bila lahko kupila za denar, ki sva ga potrosila, meni pa sladoleda.«

II.

Situacija na borišču. Okoli pol 22. Nemški borec prileti iz maskinega kravatnega prijema z vso silo v tribunske deske, ki se vdajo, da se borec v trenutku znajde pod krili ljubeznivih dam na tribuni. Nezavestnega ga odnesejo z borišča. Čez dobro uro je pa že bil onesveščenec v nekem lokalu in je na vso moč pel in bil — vesel... Tam na borišču pa se je bilo razglasilo, da se borba zaradi poškodb ne more nadaljevati... Tiste razbite planke so marsikoga zanimale. Še tisti večer so šli skeptični ljudje k tistim deskam, ki so ostalo pribite. Močni ljudje so bili zraven. Z vso silo so udarjali po deskah, pa se niso niti najmanj vdale. Neko posebno čudo je moralo onegaviti tam okoli tistih desk, da so se tisti večer kakor same od sebe odmaknile in se vdale. Ljudje pa so žvižgali ter se razburjali...

III.

Pol ure in več je oni dan borec v črni maski sopel in hropel v Poljakovem dvojnem nelsonu, pa ni bilo odločitve. V ponedeljek zvečer se je pripetilo čudo: ni preteklo deset minut dvojnega nelsonskega doživljanja, ko je črna maska odtrkala po blazini trikratni kapitulacijski znak...

IV.

Na policiji se pojavi črnec Kid Caney! V nerodni nemščini toži: »Nimam kaj jesti. Ne vem, kje bom nocoj prenočil. Brez denarja sem. Aranžerji pa mi dolgujejo 1200 dinarjev. Prosim, ako bi jim današnji inkaso zaplenili.« Zamorčku so povedali, da policija te pravice nima. Zamorček si je pa vedel pomagati. Zvečer se je pojavil s svojim odvetnikom in sodnim eksekutorjem. Kako je pozneje bilo, je znano. Iz garderobe rokoborcev je eden izmed rokoborcev prišel ves potrgan in s pestmi obdelan. Policija je morala vdreti v garderobo in razgnati razvnete rokoborce. Ne samo zamorček, tudi nekateri drugi so bili razburjeni... Zato so tam notri padale krepke klofute. Za zagrinjalom...

V.

Letos je bil fiasko. Maribor ne premore tega luksuza vsako leto. Prav je, da se je to zgodilo. Že zaradi interesov moškega sveta. Večer za večerom je raslo število dam in gospodičen, ki so si hodile ogledovat te rokoborce. Zadnje dni so se tudi nekatere kuharice in postrežnice okorajžile. Vsaka je imela svojo simpatijo. V ponedeljek zvečer se je situacija okrenila za 180 stopinj: na vse so frčale kletvice... Simpatije so se nehale. Vzkliki »švindl« so bili še najtaktnejši v kopici vsega, kar je prihajalo iz ust številnih razočarank. Popolen fiasko.

VI.

Črna maska. Po demaskiranju je neznani borec pojasnjeval, da je avstrijski amater in da je prišel trenirat v Maribor za berlinsko olimpijado. Čudno, ko bi imel v večji bližini na Dunaju in drugod lepšo priliko za trening. Ni pa povedal, ali je prišel na ta trening na lastne stroške. Na policiji pa vedo povedati, da je ta borec s črno masko profesionalni rokoborec in da biva večinoma v Monakovem...

VII.

Vsa leta sem so šle te reči na naslov tukajšnjega SK Maribora. Ogorčenje je veliko. Sportni klub se s takšnimi zadevščinami lahko hudo kompromitira. Ponedeljkovi dogodki so to pokazali. Bolje bo, da se naslov v bodoče odreče. Interesi čistega sporta zahtevajo to. Ali je bila ena sama letošnja borba takšna, ki bi mogla zaradi značaja svoje resnosti prepričati...? Za demonstriranje prijemov in parad zadostujeta dva večera. Zaloga razpoložljivih prijemov je bila bolj pičla. Posebno pa na zaključnem večeru ne sme biti pajacad, otročarij in drugih onegavljenj. Za vse te reči je »špas« predrag. Ljudje, ki niso zrli za za grinjalo, so ploskali in žvižgali. Ali je treba teatru dati priznanje s ploskanjem in obsodbo z žvižganjem? Treba mu je dati, toda samo tam, kjer je kot teater razglašen. Borišče pa ne bi smelo biti teater.

-c.

Zavesa se je bila preveč odgrnila...

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

8

»To naj pomeni, da mi odrekaš pravico pritoževati se nad očetovo...?«

»Tako nisem mislila...«

»Pač. Mislila si, četudi morda nenevedoma. Toda ne boj se, ne zamerim ti. Imaš prav; vsaj deloma. Priznavam odkrito: tudi v meni ni bilo nikoli zares velike ljubezni, take, ki bi bila brez pogojev in brez sebičnosti. Ne vem pa, ali taka ljubezen sploh obstoja. Morda je le izmišljotina pesnikov, svetli, a prazni blesk romanov. Če pa je, mora biti silno redka in le izredni dar redkih izvoljencev. Vse to vendar še ne izenačuje moje ljubezni z ono tvojega očeta, mojega moža. Najsi je bila tudi moja ljubezen bolj zunanjega izvora kakor njegova, je bila med njima vendarle ogromna razlika: Moja je bila pripravljena na vse žrtve, pred vsem pa na večno in neomajno zvestobo, njegova pa ni poznala nobenih vezi, niti srčnih niti zgolj zakonskih. Še preden si bila rojena, mi je postal dejansko nezvest. Puščal me je vedno češče samo doma in odhajal — po trgovskih poslih — kakor je dejal, v resnici je pa prekrokal cele noči in dneve po Mariboru in drugod v družbi svojih lahkoživih prijateljev in dvomljivih žensk.«

»In si to zagotovo vedela?«

»Sprva sem samo sumila in slutila, pozneje sem pa izvedela vse čisto natanko.«

»Zakaj se nisi uprla? Zakaj si mu dovolila?«

»Uprla? Dovolila? Ah, Sida. Mar res misliš, da tega nisem storila, da nisem poizkusila storiti vsega, kar sem vedela in znala?«

»Morda z napačno taktiko?«

»Nikakor. Poizkusila sem vse taktike. Zatrla sem svojo ljubosumnost in užaljenost ponosa ter ga skušala znova prikleniti z neskončno nežnostjo in žrtvovanjem. Zaleglo ni. Potem sem postala odločnejša; napadla sem ga odkrito. Utajil mi je vse, da bi mu bila skoraj verjela. Naposled, ko si bila ti že rojena, sem se pa odločila še za zadnje: zasledovala sem ga in planila predenj v sredo njegove izprijene zvodniške družbe. Bil je škandal, o katerem je dolgo govoril ves Maribor. Vdal se je molče, a ko sva bila sama v hotelski sobi, ne . . . ne morem ti opisati tistega strašnega prizora. Ubil mi je še zadnje: poslednjo ljubezen, vero in upanje. Strl je moje sile. Tedaj sem šele spoznala, s kom sem se poročila, kdo je moj mož. A še vse to ne bi bilo najhujše. Bolj od vsega drugega so zadele njegove besede: »Poročil sem te, ker sem pričakoval dote, sedaj pa si beračica. Tvoj oče je izgubil vse . . .«

»Izgubil vse? Ti do takrat tega nisi vedela?«

»Mislila sem, da laže, a že drugi dan sem se prepričala, da je govoril — resnico. Oče je bil zadnja leta zapleten v neke spekulacije, ki so presegale njegove trgovske in umske sposobnosti. Mimo tega je stal z vsem svojim premoženjem za neko zadrugo, ki je propadla kot garant. S tem je propadla tudi moja dota, ki je še ni bil izplačal. Polom je bil tako popoln in nagel, da je šla domačija na boben še preden sem se popolnoma zavedala vse resnice. Trpela sem zaradi sebe in svojega položaja, zaradi očeta in brata. Očeta je polom zlomil; zadela ga je kap komaj nekaj dni po prodaji posestva, brat Leopold je pa po dveletnem vladanju z raznimi posli po Mariboru in drugod izginil v Ameriko, od koder se ni nikoli več oglasil.«

»Morda je že umrl?«

»Morda, morda tudi ne; nihče tega ne ve. Po tistem dvojnem polomu, gospodarstva mojega očeta in mojih zakonskih iluzij, so napočili najtežji dnevi. Dokler sem se mogla opirati na očetov dom, na brata in na doto, ki bi mi bila lahko omogočila od Silana neodvisno življenje, sem bila kljub zakonski zvezi in tebi, ki sem te povila, še vedno kolikor toliko neodvisna, ko sem pa izgubila to oporo, sem pa postala na milost in nemilost odvisna od moža, ki mi sploh ni bil mož. Kakor da mu je tista moja nesreča strgala še zadnjo krinko z obraza: stal je nenadoma pred menoj v najodurnejši podobi. Izginil je priliznjeni kavalir, namesto njega je stal ob moji strani razvratnež in sebičnež. Moje uboštvo mu je uničilo še zadnjo obzirnost. V tistih dneh črnega obupa se je moja prejšnja ljubezen do njega spremenila v divje sovraštvo in stud. Z grozo sem zrla v svojo lastno bitnost in napenjala vse moči, da bi našla izhod iz tistih strahotnih prepadov. Razdalja med njim in menoj se je vedno bolj večala. Razšla sva se vsak na drugi breg nepreglednega oceana. On je živel svoje življenje izven doma, jaz pa sem hirala v samoti Silanovine, obdana na videz od sijaja bogastva, v resnici pa revna bolj kakor zadnja beračica. Edino, kar sem imela in kar me je še vezalo na življenje, si bila ti. O, ko bi vedela, koliko solz sem pretočila, koliko noči prebdela ob tebi ko si bila še dete v plenicah . . .«

(Se bo nadaljevalo.)

Boj človeka s puščavo

DOSEDANJA PRIZADEVANJA IN NAČRTI ZA BODOČNOST.

Število človeštva stalno raste, zato se ljudje vedno bolj zanimajo za tiste obsežne dele zemeljske površine, kjer je izginilo življenje, kjer je veter s svojimi divjimi plesi oživljal pusto enoličnost. Obseg puščav pa se — kakor vse na zemlji — stalno izpreminja pod vplivom geoloških in drugih sil. V zadnjem času se začenja v to prirodno zadevo vtikati tudi človek, ki si je nadel nalogo, da puščave kar najbolj omeji in kultivira.

Kaj pomenijo puščave, spričuje dejstvo, da 12 odstotkov zemeljskega kopna odpade na pustinje. Človeku se je že v pradavnih časih zdelo škoda, da leži toliko zemlje neizrabljene, in je vendar ugibal, kako bi obvladal puščavo. Moderni tehniki se je posrečilo »ukrotiti« vsaj bolj »nedolžne« nerodovitne pokrajine; uspehe v tej smeri kaže procvit Egipta, Sudana, Južne Afrike in Avstralije. Težje je s pravimi peščenimi puščavami; tu se zdi, kakor da bi bil zastonj ves človeški trud. Izkopani ostanki krasnih rimskih mest, ki jih je pokril pesek severnoafriških puščav, so zgovorna priča nekdanjega življenja v teh pokrajinah. V rimskih časih so dovajali vodovodi obilo vode in omogočali ljudem življenje v pustem svetu; kar se je dalo storiti pred dvema tisočletjema, bi bilo tem lažje izvedljivo v današnjih dneh, saj je sodobna tehnika neprimerno popolnejša od rimske. Seveda pa ima tudi največji napor omenjene možnosti.

V Združenih državah Severne Amerike je bilo leta 1919. 77.400 kvadratnih kilometrov umetno napojene zemlje, kar pa je le neznaten del celotne puščavne ploskve. To se pravi, da samo v Zedinjenih državah zavzemajo puščave toliko prostora, kot iznaša devet češkoslovaških republik. Zgolj neznaten del teh tal bi se dal uporabiti v poljedelske namene, zakaj pozabiti ne smemo, da je količina vode, ki je za napajanje tal nujno potrebna, dokaj omejena.

Največja izmed vseh puščav na svetu je Sahara. Sicer tudi saharske pokrajine niso brez dežja; navadno pade v podobi naglih in kratkih nalivov: na leto ga je komaj 10 cm. Poglavitna znamenja Sahare so suh zrak, visoka dnevna temperatura in hkrati precejšen nočni hlad. Rastlinstvo se drži samo pri rečnih koritih. Veter je edini znak življenja in gibanja v strahotnem miru peščene puščave.

Saharske reke, ki često poplavijo obrežja, nanosijo v kotanje, ki jih izkopljejo vetrovi, nekoliko blata, kjer takoj poženejo rastline. V splošnem pa je v Sahari vedno manj vode. Izmed oaz ima najlepši položaj Kafura, ki leži natančno v sredini Libijske puščave. Doslej se še ni moglo docela dognati, odkod priteka semkaj toliko vode, da se preživi več tisoč ljudi. V Fezanski oazi se pojavlja voda v več jezerih, ki pa so ležišče malarije. V celoti zavzemajo saharske oaze docela neznaten del ogromne pustinjske površine. Najbolj pust del Sahare so takozvane »tanesrufs«, t. j. puščave sredi puščave. To so najstarejši deli Sahare, ki so v teku tisočletij temeljito usahnili.

Življenje v oazah pa ne zavisi samo od vode, temveč tudi od prevoznih sred stev. Živa ladja v puščavi je kamela, ki se je pojavila v Egiptu v šestem stoletju pred Kristusom, v zapadni Sahari pa se je razširila za časa rimske dobe. V Sahari je živelo v tem času samo črnopolto ljudstvo, izvzemši Egipt. Dejstvo, da se je kamela pojavila v Afriki tako pozno, razlagajo nekateri z domnevo, da so bili nekoč v Afriki ugodnejši klimatični pogoji in da se afriška tla vedno bolj suše.

V zadnjem času se kaže, da se pod primernimi tehničnimi pogoji lahko vrne tudi v puščavo nekdanje življenje. Naj se pa uredi kakor hoče, vode bo vedno primanjkovalo. Lahko se pa nadejamo, da bo tudi Sahara taka, kakršna je, koristila človeštvu. Pred vsem ima mnogo mineralij; ni pa tudi nemogoče, da se bo lahko že v doglednem času izrabljala energija solnčnih žarkov, ki se v Sahari v ogromnih količinah izgubljajo. Pravo korist od Sahare bi imel človek takrat, ko bi znal delati dež. Dokler ne bo ta uganka rešena, bo ostala Sahara v sploš nem taka, kakršna je.

Tudi v Južni Afriki so obsežne puščave. Posebne komisije so jih natančno preiskale in dognale, da se bo komaj en odstotek od te površine dal spremeniti v rodovitna tla. Po tem takem se bodo uresničile sanje o bodočem velikem vrtu v sedaj pusti Južni Afriki. Možnosti so pa omejene, boj s puščavo je težaven. V Avstraliji je pet milijonov kilometrov zemlje, ki se ne da izkoristiti brez umetnega namakanja, a temu so postavljene dokaj ozke meje.

Sport

Boksarski nastop amaterjev v Mariboru

Agilna težkoatletska sekcija SK Svobode bo priredila v soboto 13. t. m. na verandi pivovarne Union boks match amaterjev. Nastopili bodo boksarji SK Svobode in SK Maratona v dveh ekshibicijskih borbah. Na koncu pa bosta nastopila francoski zamorec Kid Carney prvak v svoji kategoriji v francoski Afriki proti prvaku iste kategorije Italije N. Botagliju. Ta borba bo obsegala osem rund.

Službene objave OOLNP. V nedeljo 14. t. m. bodo naslednje tekme: Na igrišču SK Rapida ob 17.30 prvenstvena tekma SK Rapid:SK Celje, ob 16. pokalna tekma SK Rapid mladina:SK Svoboda mladina. Službujoči odbornik gosp. Hreščak; na igrišču ISSK Maribora ob 9. pokalna tekma ISSK Maribor mladina:SK Železničar mladina. Službujoči odbornik g. Senica. Na prihodnjo sejo OOLNP, ki bo 15. t. m. ob 19.30 v Aljaževi sobi hotela »Orel« se vabijo zaradi zaslišanja igralci Reibenscuh, Fric Detiček in Janko Rottman. Tajništvo.

Tekmovanje za državno prvenstvo v plavanju. Jugoslovanska plavalna zveza v Zagrebu je razpisala letošnje tekmovanje za državno prvenstvo v plavanju, in sicer za juniorje in seniorje. Prvenstvo juniorjev v plavanju in waterpolu pa bo 31. avgusta in 1. septembra v Dubrovniku. Za juniorsko prvenstvo ter seniorsko prvenstvo v skokih sprejema prijave JPS najkasneje do 31. julija, za seniorsko prvenstvo pa do 21. avgusta. Prijave se morajo poslati na naslov tajništva JPS, Zagreb, Jurišičeva ulica 21. Vsak klub lahko prijavi za posamezno točko največ 4 tekmovalce, za prvenstvo moštva največ dve stafeti, za waterpolo pa samo eno moštvo. Prijavam se mora priložiti tudi kolktivno zdravniško spričevalo. Razpored prvenstvenega tekmovanja je naslednji: Juniorji 50 in 200 m prosti stil, 100 m prsno, 100 m hrbtno, 4 krat 100 m prosti stil, 5krat 100 m mešano. Razpored skakanja: Juniorji in juprosti stil, 100 m prsno, 100 m hrbtno, 4 krat 100 m prosti stil, 3krat 100 m mešano. Aazpored skakanja: Juniorji in juniorke z deske po 4 prostih skokih; seniorji z deske 5 predpisanih in 5 prostih skokov, s stolpa pa 4 predpisane in 4 proste skoke; seniorke z deske 3 predpisane in 3 proste, s stolpa pa [illegible] sane skoke.

Prodam

NA POL ZASTONJ prodajamo ostanke krasne svile, delena in tiska v Grajski manufakturi, Trg svobode 3076

V najem

IŠČEM V NAJEM gostilno ali mlekarno. Naprodaj dobičkanosno vinogradno posestvo blizu Maribora, s stanovanjsko hišo 300 000. — Lepa vila, moderna, 165,000. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ulica 28. 3077

Stanovanje

STANOVANJE dve sobi, kabinet, kuhinja in balkon oddam. Vprašati Betnavska cesta 65. 3075

Edini slovenski dnevnik na ozemlju bivše mariborske oblasti je „Večernik“.

Že to priprosto dejstvo nalaga našemu mestu in vsemu slovenskemu Podravju očito nalogo poskrbeti za to, da bo mogel uspešno vršiti svoje nacionalno poslanstvo. To na bo mogoče le tedaj, ako „Večernik“ izpopolni tudi svoje oglase, zlasti male oglase, ki so neverjetno poceni. Sedaj žal pogrešamo stotine Slovencev, trgovcev, obrtnikov, posestnikov, zasebnikov itd., ki bi, ko kaj prodajajo, kupujejo ali iščejo, morali oglaševati v „Večernikovih“ malih oglasih. „Večernik“ dela za Vas, delajte Vi zanj!

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustila naša ljubljena mamica, gospa

Ivanka Majer

soproga restavraterja „Mariborski dvor“ in „Zidani most“

ter se preselila po dolgem mukepolnem trpljenju v 49. letu v boljše življenje.

Pogreb blage pokojnice bo v soboto, dne 13. julija 1935 ob ½ na 17 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 15. julija ob 7. uri v Magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 11. julija 1935.

Zalujoča rodbina Majer.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.